

## MYTILUS X, HET TIPJE VAN DE SLUIER OPGETILD

door

A. Verduin

Nog niet zo lang geleden plaatste ik een oproep in het CB, overgenomen door HET ZEEPAARD, waarin de aandacht van de leden werd gevraagd voor de hoge, veelal lichtbruin gekleurde mosselvorm die nogal eens op onze kust terecht komt en die vroeger ten onrechte wel met de naam galloprovincialis werd aangeduid. Er zijn nogal wat mensen die op die oproep hebben gereageerd. Vanaf deze plaats bedank ik hen nogmaals voor hun moeite. Het aardige is dat we gezamenlijk heel wat meer bleken te weten dan we ons bewust waren. Hieronder zal, zonder wetenschappelijke pretenties, een beeld geschetst worden van deze gezamenlijke kennis. Daartoe begin ik met het citeren van een gedeelte van een brief die de heer F. Kerckhof, Oostende, België, me stuurde: 'Ook mij' zo schreef hij, 'is al geruime tijd de vorm M.x. opgevallen als duidelijk en in verschillende opzichten (vorm, biotoop) constant afwijkend van M. ed. De laatste tijd ben ik me dieper met het probleem gaan bezig houden naar aanleiding van enkele nieuwe waarnemingen. En de laatste tijd heb ik ook al tegenover vrienden en collega's de mening geopperd dat het hier wel eens een "goede" soort zou kunnen betreffen. Ik heb materiaal van Scheveningen (aangespoeld, strand), Belgische kust (aangespoeld, strand en kustvisserij), Thames monding (van tussen opgezogen keien), Oost Engeland (visserij) ... We krijgen dus het beeld van een solitaire soort, levend in open zee, op losse substraten (maar uiteraard geen zandige) of in bepaalde poliepenkolonies. Waarom geen vorm van

drijvende voorwerpen alhoewel dikwijls op hout te vinden? Inderdaad, ik heb ook zeer regelmatig M. x. gevonden op stukken hout en stokken te Scheveningen en vooral te Oostduinkerke-De Panne. Maar, en U moet er maar eens op letten, het betreft dan steeds hout dat zo doordrongen is van zeewater dat het niet meer drijft; soms is dit zogenaamde roihout zelfs al min of meer verweerd. Bovendien heb ik al talrijke echte drijvende voorwerpen, boeien, plastic bollen en houten planken op M. x. onderzocht en steeds mooie gladde M. ed. gevonden!

Wat mij vooral opviel is de grote achterste sluitspier. Dit is ook al in een artikel door Hancock bij Deense mossels opgevallen. Hij dacht dat het verband kon houden met predatie door zeesterren ... Wat eigenlijk de doorslag heeft gegeven voor mijn belangstelling was het regelmatig aanvoeren van grote, volwassen M. x. door Belgische kustvisser. Steeds betreft het slechts enkele exemplaren en dus nooit grote hoeveelheden. Ik denk dat onze M. x. waarschijnlijk in de ganse Noordzee sublitoraal te vinden moet zijn op stenige ondergrond. Tenslotte, M. ed. komt natuurlijk ook sublitoraal voor maar waarschijnlijk minder diep dan M. x. In dit verband heb ik van de Thames monding en exemplaren M. ed. en exemplaren M. x. samen.

Tot zover het relaas van de heer Kerckhof. Van de heer Wagner te Leiden ontving ik nog een melding uit de Noordzee van zo'n 70 m diepte. Tenslotte kan ik nog slechts vermelden dat de mossels die ik indertijd op de pier bij de boulevard van Arcachon verzamelde (BASTERIA 43. 1979. sample SW. France 1), en die ik toen M. edulis noemde, een sprekende gelijkenis tonen met M. x. Ik denk dan ook dat beide conspecifiek zijn. Dat geldt niet voor het monster dat ik bij Arcachon wat verder landinwaarts aangespoeld verzamelde op drooggevalen zand/modderbanken (sample SW. France 2). Dit tweede monster is duidelijk conspecifiek met onze M. edulis.

Er zijn wel wat meer meldingen binnengekomen, waarvan enkele best interessant waren. Maar het is niet mijn bedoeling hier naar volledigheid te streven, doch slechts een beeld te schetsen van onze huidige kennis van M. x. Hopelijk zal deze kennis snel groeien nu in Nederlandstalige gebieden bekend is dat het bij M. x. om een interessant geval gaat, dat de moeite van wat extra aandacht meer dan waard is.